

Η ανάπτυξη τεχνολογιών πληροφορικής προϋπόθεση δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης

Της κυρίας **Viv. REDING**
Commissioner for the Information Society and Media,
European Commission

Ένα κρίσιμο ερώτημα, το οποίο πλανάται κατ' αυτὰς στην επικαιρότητα είναι εκείνο του ρόλου της τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών στην οικονομική ανάπτυξη.

Επ' αυτού θα ήθελα να καταγράφονται ακόλουθα στοιχεία.¹

Στην Ευρώπη κατὰ το τελευταίο διάστημα το ήμισυ των κερδών στην παραγωγικότητα προήλθαν απ' την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας. Αυτό είναι εξαιρετικό. Όμως στις Ηνωμένες Πολιτείες το αντίστοιχο ποσοστό είναι 80%. Ίσως να αναρωτηθείτε γιατί έχουν έτσι τα πράγματα.

Τα πράγματα έχουν έτσι γιατί η πρόσληψη των νέων τεχνολογιών απ' τις επιχειρήσεις οριζοντίως είναι λιγότερη στην Ευρώπη απ' ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες και αυτό ισχύει κυρίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Δεύτερον. Οι κύριες πηγές ανάπτυξης της παραγωγικότητας είναι τα κέρδη που έχουμε στην επένδυση και την αποδοτικότητα. Οι επενδύσεις στην παραγωγικότητα στην Ευρώπη είναι 16%, ενώ είναι 30% στις Ηνωμένες Πολιτείες, σχεδόν το διπλάσιο. Οι καινούργιες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας δημιουργούν πρόοδο και καινοτομία.

Όταν μιλάμε για καινοτομία μιλάμε για έρευνα. Στην περίπτωση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας έχουμε την έρευνα που αφορά μέσα απ' την αγορά. Στην Ευρώπη πρόκειται για ένα 20%, ενώ είναι 35% το αντίστοιχο ποσοστό των Ηνωμένων Πολιτειών. Όταν βλέπω αυτά τα στατιστικά στοιχεία, πιστεύω ότι ήρθε πλέον καιρός να κινηθούμε, γιατί πρόκειται για ένα χάσμα το οποίο πρέπει να καλυφθεί.

Και ξέρετε επειδή είμαι εξαιρετικά αισιόδοξη, τα χάσματα δεν τα βλέπω ως κάτι το λυπηρό. Για μένα ένα χάσμα είναι μια ευκαιρία, γιατί αν υπάρχει χάσμα μπορούμε να τα

1. Εισήγηση σε πρόσφατη Ημερίδα του *ECONOMIST* με τίτλο: *To the 4th International Forum: Digital Greece: Setting technology in it's right dimension*. Αποκλειστικός Εκπρόσωπος *ECONOMIST CONFERENCES: CHAZLIS and RIVAS Co*, Γεν. Διευθ. Ν. ΠΑΣΣΑΡΙΒΑΚΗ, Publ. Rel. Man. Π. ΤΣΑΦΑΡΑΣ.

καταφέρουμε και καλύτερα. Γι' αυτό η ανάπτυξη της τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας στην Ευρώπη αποτελεί μεγάλη προτεραιότητα.

Μία απ' τις πρώτες κινήσεις της Επιτροπής υπό τον Μπαρόζο, ήταν να παρουσιάσει την πρωτοβουλία I-2010. Είναι βασικό στοιχείο αυτό για τις θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη. Πρέπει απ' την αρχή να είμαι σαφής. Χωρίς την ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και οριζοντίως και καθέτως στις οικονομίες μας, δεν υπάρχει ανάπτυξη και δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας.

Επομένως έχει ζωτική σημασία να προχωρήσουμε στο πεδίο αυτό. Τι πρέπει να κάνουμε; Πρώτον, και είναι σλόγκαν που το βλέπουμε παντού, ότι ο ανταγωνισμός αναπτύσσει τις επενδύσεις και οι επενδύσεις εξελίσσουν την ανάπτυξη και η ανάπτυξη δημιουργεί θέσεις εργασίας, όχι το αντίθετο.

Στο μεταξύ χρειάζεται στην Ευρώπη να εκμεταλλευτούμε τον πλούτο που έχουμε και ο πλούτος που έχουμε είναι η εσωτερική μας αγορά.

Αλλά η εσωτερική αγορά παρεμποδίζεται και είναι και κατατμημένη. Εγώ ως Επίτροπος έχω τη δουλειά να ανοίξω την αγορά, να ρίξω τους φραγμούς στην εσωτερική αγορά, έτσι ώστε ο κλάδος μας να μπορέσει να εκμεταλλευτεί τα 470 εκατομμύρια του πληθυσμού, των καταναλωτών.

Και οι καταναλωτές να μπορέσουν μετά να εκμεταλλευτούν την οικονομία κλίμακας, κάτι που συμβαίνει στον κλάδο μας. Είπα ότι η έρευνα είναι απολύτως απαραίτητη, αλλά είμαι και ρεαλίστρια. Ξέρω ότι δεν έχουμε τα χρήματα που χρειαζόμαστε προκειμένου να προωθήσουμε την έρευνα σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας.

Αν δεν έχεις χρήματα όμως πρέπει να έχεις ιδέες. Γι' αυτό πιέζω μαζί με τον κλάδο τις τεχνολογικές πλατφόρμες, την προώθηση τεχνολογικών πλατφορμών, γιατί αυτό που ξέρουμε να κάνουμε πολύ καλά στην Ευρώπη είναι οι διαδικτύωση και εδώ έχουμε τους εγκεφάλους. Έχουμε και κάποια χρήματα, αλλά από εδώ και από εκεί.

Θα πρέπει όλα αυτά να τα συνενώσουμε σε μία τεχνολογική πλατφόρμα, η οποία δεν θα καθοδηγείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά θα καθοδηγείται από τον κλάδο, απ' τη βιομηχανία. Μέχρι τώρα έχουμε νέες τεχνολογικές πλατφόρμες, διάφορες πλατφόρμες που αφορούν τη ρομποτική, τα ενσωματωμένα συστήματα, νανοηλεκτρονική, φωτονική κ.λπ. κ.λπ..

Νομίζω ότι αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο η Ευρώπη μπορεί να προχωρήσει, με τη συνένωση των προσπαθειών μας. Αλλά επίσης οι άνθρωποι δεν αγοράζουν τεχνολογία, οι άνθρωποι αγοράζουν το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες που τους προσφέρει η τεχνολογία.

Προκειμένου όμως οι άνθρωποι να τα αγοράσουν αυτά, θα πρέπει να μειωθούν οι τιμές. Ανταγωνισμός, άνοιγμα αγορών. Δεύτερον, χρειάζεται να εκπαιδεύσεις τους ανθρώπους ώστε να είναι σε θέση να προσλάβουν αυτά τα καινούργια προϊόντα. Ηλεκτρονική μάθηση, μάθηση εξ αποστάσεως.

Και τρίτον, θα πρέπει και οι αποφάσεις των κυβερνήσεων να οδηγούν στη δημιουργία των απαραίτητων κινήτρων για την τηλεμάθηση, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση φέρ' ειπείν, έτσι ώστε να υπάρχει διαθεσιμότητα περιεχομένου, κάτι το οποίο θα οδηγήσει μετά στην πρόσληψη των διαφόρων στοιχείων.

Το σημείο στο οποίο θα ήθελα να καταλήξω σήμερα είναι το εξής: Όλα αυτά είναι απαραίτητα, όχι όμως κατακερματισμένα εδώ και εκεί, αλλά ως συνεκτική πολιτική. Όχι μόνο εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και εκ μέρους των κρατών-μελών. Και πιστεύω ότι τα ευρυζωνικά δίκτυα στην περίπτωση αυτή δίνουν τη δυνατότητα για την ύπαρξη μιας υποδομής φιλικής προς την καινοτομία.

Μία πρόσφατη έρευνα του MIT δείχνει ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες όπου υπάρχουν ευρυζωνικά δίκτυα, έχουμε 1% αύξηση της απασχόλησης σε σύγκριση με τις περιοχές όπου δεν υπάρχουν ευρυζωνικά δίκτυα. Τα καλά νέα είναι ότι στην Ευρώπη τα πάμε σχετικά καλά με τα ευρυζωνικά. 68 άτομα εγγεγραμμένα το 2006 και ποσοστό διεϊσδυσης περίπου 15% του πληθυσμού.

Αυτά τα στοιχεία που σας δίνω αφορούν τους μέσους όρους, γιατί υπάρχουν κάποιες χώρες στην Ευρώπη που είναι απ' τις καλύτερες στον κόσμο, κυρίως οι βόρειες χώρες, οι Σκανδιναβικές χώρες δηλαδή και η Ολλανδία, όπου είναι κορυφαίες στον κόσμο στα ευρυζωνικά.

Υπήρξε επιτάχυνση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών χάρη στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στην αποδοχή εκ μέρους των καταναλωτών. Προκειμένου να προωθήσουμε περαιτέρω τα ευρυζωνικά, γιατί εμένα δε με ενδιαφέρει μόνο τι συμβαίνει στα μέσα στην Ευρώπη, μάλλον ποιοι είναι οι μέσοι ευρωπαϊκοί όροι.

Αυτά είναι νούμερα μόνο. Ο στόχος ποιος είναι; Να αυξήσουμε τους μέσους όρους, ιδιαίτερα για τις χώρες που βρίσκονται πολύ χαμηλά και θα επανέλθω σε αυτό αργότερα, να τις ανεβάσουμε, τουλάχιστον να φτάσουν στο μέσο όρο και αυτές που είναι ήδη στον μέσο όρο να φτάσουν παραπάνω. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος η ευρωπαϊκή οικονομία να ανθίσει.

Προκειμένου να γίνει αυτό, χρειαζόμαστε πιστεύω ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, γιατί πρέπει να έχουμε συμπληρωματικά μέσα για το άνοιγμα της αγοράς. Τα μέσα που έχουμε τώρα δεν είναι αρκετά και το βλέπουμε. Αλλά βλέπουμε επίσης και σε παλαιότερες μελέτες ότι οι χώρες που εφάρμοσαν το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, δηλαδή άνοιξαν τις αγορές και έφεραν ανταγωνισμό στις αγορές, είχαν τις καλύτερες υποδομές, το μεγαλύτερο οικονομικό όφελος και την καλύτερη πρόσληψη και διάδοση μεταξύ των πολιτών.

Να τι προσπαθώ να κάνω. Προσπαθώ να πάρω όλα τα κατάλληλα μέτρα για να ανοίξει αυτή η αγορά και αν είναι απαραίτητα θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενδεχομένως να αυξήσει τα δικαιώματα αρνησικυρίας που έχει, ακόμα και αν αυτό δεν αρέσει σε όλες τις χώρες, θα είναι προς όφελος όλων.

Θέλουμε μία τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση, όπου οι σημαντικές δυνάμεις της αγοράς εξαλείφονται, όπου οι υποχρεώσεις πρόσβασης όντως εφαρμόζονται. Και να σας πω και κάτι άλλο. Εμένα δεν μου αρέσουν οι ρυθμίσεις. Πιστεύω ότι οι ρυθμίσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο όταν αποτυγχάνει η αγορά.

Όπου δεν υπάρχει αποτυχία της αγοράς πρέπει να φεύγουν οι ρυθμίσεις. Οι ρυθμίσεις για μένα χρειάζονται για κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι να λύσεις το πρόβλημα και μετά πρέπει να εξαλείφεις αυτές τις ρυθμίσεις. Εδώ θα ήθελα να πω ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο στην Ευρώπη για τις τηλεπικοινωνίες σημαίνει de facto απορρύθμιση.

Χαίρομαι ιδιαίτερα για το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην εθνική της νομοθεσία το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο, παρόλο που αυτό έγινε με κάποια χρόνια καθυ-

στέρηση και θα χρειαστούν κάποια χρόνια ακόμα μέχρι την τελική υιοθέτηση, αλλά τελικά φτάσαμε κάπου. Το γεγονός όμως ότι η Ελλάδα ήταν το τελευταίο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υιοθέτησε αυτό το πλαίσιο, είχε πολύ σοβαρές συνέπειες για την ελληνική αγορά.

Δεν αναφέρομαι μόνο στο γεγονός ότι οι παλαιότερες ρυθμιστικές υποχρεώσεις εξακολουθούσαν να υφίστανται, αλλά και στο γεγονός ότι η Ελληνική Ρυθμιστική Αρχή δεν είχε τα κατάλληλα μέσα προκειμένου να εκτελέσει τα καθήκοντά της ως προς την ανάλυση της αγοράς και την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων που συνδέονται με την ανάλυση της αγοράς. Και αυτό είναι ένα πρόβλημα το οποίο έγινε ιδιαίτερα αισθητό στα ευρυζωνικά.

Να δούμε λίγο την κατάσταση των ευρυζωνικών στην Ελλάδα το 2006. Το ευρυζωνικά ήταν διαθέσιμα σε ένα 12% του πληθυσμού και αυτό είναι ένα χαμηλό ποσοστό στην Ευρώπη. Τώρα ο μέσος όρος για την Ευρώπη των 15 είναι 90% και η Ελλάδα ανήκε στην Ευρώπη των 15, αλλά την είχαν ξεπεράσει οι 10 καινούργιες χώρες και η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη αν σκεφτούμε ότι η διαθεσιμότητα αφορά μόνο τις αστικές περιοχές, δεν υπάρχει διαθεσιμότητα στις μικρότερες πόλεις ή στην ύπαιθρο. Αυτά ως προς τη διαθεσιμότητα.

Ας δούμε τώρα τη διάδοση. Τον Ιούλιο του 200 το ποσοστό της διείσδυσης ήταν 2,7%. Ο μέσος όρος στα κράτη-μέλη είναι 15% και αυτός δεν είναι παρά ο μέσος όρος. Στις καλύτερες χώρες φτάνουμε μέχρι το 30%. Όταν κοιτάζω κάποια άλλα νούμερα, βλέπω την ανάπτυξη της διείσδυσης, 1,8% μόνο, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά η ανάπτυξη είναι 4,4%.

Και αν δούμε και κάποιον άλλο αριθμό, ένα ποιοτικό δείκτη των υφιστάμενων ευρυζωνικών, σύμφωνα με τα δικά μας τα δεδομένα 90% των χρηστών των ευρυζωνικών συνδέονται με πολύ χαμηλούς ρυθμούς, πολύ κάτω, 512 kbyte το δευτερόλεπτο, πολύ κάτω απ' τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Βλέπετε όταν μιλάμε για τα χαμηλότερα ποσοστά, μιλάμε πραγματικά για πολύ χαμηλά ποσοστά.

Αυτό συνδέεται με το γεγονός ότι δεν υπήρχε ανταγωνισμός. Το ποσοστό αγοράς στην Ελλάδα είναι 61%, 48% ο μέσος όρος, υπάρχει σχέση μεταξύ μεγάλης συγκέντρωσης στην αγορά όπως συμβαίνει στην Ελλάδα και μη εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά απ' αυτά είναι καιρός να αναληφθεί δράση και υποστηρίξω πλήρως την απόφαση του Έλληνα Πρωθυπουργού να κηρύξει το 2007 ως έτος πληροφορικής για την Ελλάδα και θα κάνουμε ότι μπορούμε για να υποστηρίξουμε αυτές τις προσπάθειες.

Όπως ξέρετε, η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει σημαντικά κονδύλια για επενδύσεις στην προώθηση της ταχύτερης υιοθέτησης της τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες περιοχές και στην ύπαιθρο.

Είχαμε την πρωτοβουλία των τεσσάρων κορυφαίων, υπήρχαν τέσσερις γυναίκες Επίτροποι οι οποίες συνένωσαν τις δυνάμεις τους προκειμένου να δημιουργηθεί το πρόγραμμα δράσης για την κάλυψη του ψηφιακού χάσματος. Η Επίτροπος Ανταγωνισμού απ' την μία πλευρά, μετά η Επίτροπος Ανάπτυξης της Υπαιθρου, γιατί αλλάξαμε την αγροτική μας πολιτική. Δεν ενισχύουμε πλέον την παραγωγή αλλά ενισχύουμε την ανάπτυξη της υπαίθρου.

Τρίτον, η Επίτροπος Περιφερειακής Ανάπτυξης και τέταρτη η υποφαινόμενη. Έχει δηλαδή μεγάλη σημασία η Ελλάδα να χρησιμοποιήσει τα κονδύλια και τα χρηματοδοτικά όργανα που είναι διαθέσιμα. Πρόσφατα υιοθετήθηκε ένα πρόγραμμα ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Αν είμαι καλά ενημερωμένη, πρόσφατα άρχισε η εφαρμογή αυτού του προγράμματος. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα κλειδί με προϋπολογισμό 210 εκατομμύρια € απ' τα οποία 73 εκατομμύρια προέρχονται από ευρωπαϊκούς πόρους, απ' το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Στόχος αυτού του σχεδίου είναι η αύξηση της πρόσβασης σε ευρυζωνικές υποδομές για τον ελληνικό πληθυσμό εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Γνωρίζω ότι υπάρχουν επίσης και άλλα σχέδια που συμπεριλαμβάνονται στο Γ' ΚΠΣ για να αντιστραφεί η τρέχουσα κατάσταση. Αλλά σας λέω σαφώς ότι δεν αρκεί να έχουμε μόνο αυτά τα σχέδια. Εκ παραλλήλου θα πρέπει να ανοίξει και η αγορά. Αν δεν το κάνετε αυτό, τότε τα σχέδια δεν θα πιάσουν.

Και επίσης πρέπει να υπάρχει και το περιεχόμενο πέρα απ' την υποδομή. Πριν να μπορέσει ο κόσμος να προσλάβει το περιεχόμενο, πρέπει να εκπαιδεύσεις τον κόσμο. Αυτό είναι κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, γιατί όταν κοιτάζω τι συμβαίνει στα ευρυζωνικά σε σχέση με τα ελληνικά στοιχεία, μόνο 13% χρησιμοποιούν διαδίκτυο μέσω ευρυζωνικής σύνδεσης. Αυτό θα πρέπει να βελτιωθεί με την ανάπτυξη της ευρυζωνικής υποδομής.

Αλλά υπάρχει και ένα άλλο νούμερο το οποίο με ανησυχεί ακόμα περισσότερο. Μόνο 36% των Ελλήνων δασκάλων χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς υπολογιστές στην τάξη και 50% αυτών λένε ότι αυτό γίνεται γιατί δεν υπάρχει το υλικό που θα τους έδινε τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ως μέθοδο διδασκαλίας.

Εδώ είναι ένα πραγματικό πρόβλημα, γιατί πιστεύω ότι τα πάντα ξεκινούν απ' την εκπαίδευση. Μπορεί να κανείς τα πάντα στην κορυφή, αν όμως δεν έχεις τα κατάλληλα θεμέλια τότε η κορυφή θα καταρρεύσει. Δεν μπορείς να οικοδομήσεις ένα σπίτι ξεκινώντας απ' τη στέγη. Σαφώς ξεκινάς με τα θεμέλια και τα θεμέλια είναι η εκπαίδευση.

Επομένως χρειάζεσαι την εκπαίδευση προκειμένου αργότερα να έχεις ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική υγεία, να έχεις πολιτιστική διαφοροποίηση μέσω της τεχνολογίας, γιατί εδώ βρισκόμαστε σε μία χώρα πολιτισμού, σε μία χώρα η οποία βασίζεται στον τουρισμό επίσης. Εδώ η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει βασικό στοιχείο για πρόοδο.

Ας ελπίσουμε ότι το γεγονός ότι η κυβέρνηση κατανόησε ότι πρέπει να γίνει κάτι και το γεγονός ότι αυτά τα πρώτα σχέδια έχουν αρχίσει να κινούνται και το γεγονός ότι πιστεύω ότι ο Πρωθυπουργός σας κατάλαβε ότι χρειαζόμαστε μία ανοιχτή αγορά και χρειαζόμαστε μια ρυθμιστική αρχή που θα μπορεί να ταρακουνήσει πραγματικά αυτή την αγορά, πιστεύω ότι κινούμαστε προς τη σωστή κατεύθυνση.

Εγώ δεν μπορώ παρά να σας πω σαφώς ότι θα βοηθήσω στην ψηφιακή στρατηγική που προτείνει η Ελλάδα όσο περισσότερο μπορώ, γιατί δεν μου αρέσει η Ελλάδα να βρίσκεται στην τελευταία θέση. Εγώ θέλω η Ελλάδα να βρίσκεται στην πρώτη θέση.